

39:3-7 Divine punishment is coming (continued)

1. Malbim to Yeshayah 39:6

מה היה חטאו שבעבורו נבא עליו העונש הגדול הזה, וכי לא הורשה למלך להראות את בתי אוצרותיו? וכי לא התפאר שלמה בעשרו לפני רבים עמים? בד"ה נזכר שחזקיה גבה לבו ויהי קצף על יהודה וירושלים, מה היה זה גבהות לב, והוא עשה זאת לתומו? ביחוד נזכר שם שד' עזבו ביד מליצי שרי בבל לנסותו לדעת את כל בלבבו, ומה כל הרעש הזה? מה חטאו בניו? אבות אכלו בוסר ושיני בנים תקהינה? האם לא חטאה ירושלים חטאים גדולים ונאצות גדולות אשר בעבור חזקיהו הצדיק אשר הראה אוצרותיו?

What was his sin, for which such a great punishment was prophesied for him? Is a king not allowed to display his storehouses? Didn't Shlomo glory in his wealth before many nations? Divrei haYamim records that Chizkiyahu's heart was proud and there was anger upon Judea and Jerusalem – what was this pride? He acted innocently! Especially, as it is recorded there that Gd left him in the hands of Babylonian officers to test him and know all that was in his heart – so what is all of this noise? How did his children sin? Parents ate unripe grapes and the children's teeth are set on edge? Didn't Jerusalem commit great sins and great blasphemies, for which they went into captivity before the foe – not because of righteous Chizkiyahu displaying his storehouses?

2. Abarbanel to Yeshayah 39:7

אבל יש להקשות בזה איך נענש חזקיהו עונש מופל' כל כך בסבה קטנה ועון קל כזה? כי אם היה שבאו אליו שלוחי מלך בבל ראוי היה שיכבדם ויראם בית גנזיו, ואם דרשו מעמו המופת אשר היה בארץ אין ספק שיספר להם חזקיהו הענין כולו!

ואף שנאמר שחטא בהתגאות לבו, אין ראוי מפני זה שנאמר שבעונו נחרבה ירושלים וגלתה יהודה ונשרף בית קדשנו ותפארתנו, חלילה לקל מרשע שיעשה מכה רבה וחרבן מופלג אשר כזה בעבור חטא נקל בגאות חזקיהו! והנה לא ראינו שהנביא הוכיחו על זה ולא אמר לו "יען אשר עשית את הדבר הזה" או "יען אשר לא גמלתני" וכיוצא באלו הדברים המורים על היותו כפוי טובה נגדו יתברך!

וגם שנודה שחטא בזה, הנה ישראל מה עשו ולמה יכשלו בעונו כל בני יהודה וירושלים, עד שאמרו ב' חלק (סנהדרין קד.) "תניא רשב"א אומר בשביל 'הטוב' 'מה אות'..." עד כאן, ופסוק מפורש הוא שלא היה החרבן כי אם בחטאת מנשה ואיך אם כן יוחס לחזקיהו?!

3. Melachim II 21:10-15

(י) וַיִּדְבֹּר ד' בְּיַד עֲבָדָיו הַנְּבִיאִים לֵאמֹר: (יא) יֵעַן אֲשֶׁר עָשָׂה מְנַשֶּׁה מֶלֶךְ יְהוּדָה הַתַּעֲבֹת הָאֵלֶּה הָרַע מִכָּל אֲשֶׁר עָשָׂה הָאֲמָרִי אֲשֶׁר לִפְנֵי וַיִּחַטֵּא גַם אֶת יְהוּדָה בְּגִלּוּלָיו: פ (יב) לָכֵן כֹּה אָמַר ד' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי מֵבִיא רָעָה עַל יְרוּשָׁלַם וְיְהוּדָה אֲשֶׁר כָּל שְׂמֵעָה תִּצְלָנָה שְׂמִי אֲנִי: (יג) וְנִטִּיתִי עַל יְרוּשָׁלַם אֶת קוֹ שִׁמְרוֹן וְאֶת מִשְׁקַלֶּת בֵּית אֶחָאָב וּמַחִיתִי אֶת יְרוּשָׁלַם כְּאֲשֶׁר יִמְחָה אֶת הַצִּלְחַת מִתָּה וְהָפַךְ עַל פָּנֶיהָ: (יד) וְנִטִּשְׁתִּי אֶת שְׂאֲרֵית נִחְלָתִי וְנִתְמַתִּים בְּיַד אִיֻּבִּיָּהֶם וְהָיוּ לְבָז וְלִמְשָׁסָה לְכָל אִיֻּבִּיָּהֶם: (טו) יֵעַן אֲשֶׁר עָשָׂה אֶת הָרַע בְּעֵינֵי נִיָּהוּ מְכַעֲסִים אֹתִי מִן הַיּוֹם אֲשֶׁר יֵצְאוּ אֲבוֹתָם מִמִּצְרַיִם וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה:

4. Prof. Amos Chacham, Daat Mikra Yeshayah, Summary after Perek 39

נראה שאין כוונת הנבואה כאן לומר שגלות בבל היא עונש על חטאו של חזקיהו בהתנהגותו עם שלוחי מלך בבל, אלא הכוונה להזהיר אותו כי דרכו המדינית תביא בעקבותיה שעבוד וגלות... ונראה שגם אחר הדברים האלה עמד חזקיהו על דעתו שלו...

It appears that the intent of this prophecy here was not to say that the exile to Babylon was punishment for Chizkiyahu's sin for his conduct with the agents of the Babylonian king. Rather, the intent was to warn him that his political path would lead to enslavement and exile... And it appears that even after this message, Chizkiyahu remained firm in his opinion...

5. Talmud, Sanhedrin 104a

ומפני מה לא מנו את אחז? אמר רבי ירמיה בר אבא: מפני שמוטל בין שני צדיקים, בין יותם לחזקיהו... מנשה נמי לא נמני כבודו של חזקיהו! ברא מזכי אבא, אבא לא מזכי ברא... השתא דאתית להכי אחז נמי לא אימני משום כבודו של חזקיהו.

And why did they not list Achaz [among those who are denied entry into the next world]? Rabbi Yirmiyah bar Abba said: He was placed between two righteous people, Yotam and Chizkiyahu... Then Menasheh should also not be listed, due to the honour of Chizkiyahu! A son can provide merit for a parent; a parent cannot provide merit for a son... At this point, Achaz was also not listed [just] due to the honour of Chizkiyahu.

6. Abarbanel to Yeshayah 39:7

ולכן אומר אני שחרבן ירושלם היה כמוס לפניו יתברך, חתום באוצרותיו בעבור עון בני יהודה מהע"ז אשר עבדו ימים רבים ולהיותם בלתי שומרים שמטת הארץ ויתר עונותיהם, וכאשר גלו עשרת השבטים היה משורת הדין שיגלו ג"כ בני יהודה ובנימין אלא שלא רצה ד' שיגלו אז בזכות חזקיהו שהיה אז מלכם ובזכות בית המקדש שהגין בעדם, ונתן להם זמן כדי שישוּבו בתשובה ויתנו לב אל אחיהם בית ישראל שהלכו בלא כח לפני רודף, ולא נחתם גזר דינם כי אם בחטאת מנשה כמו שהעיד הכתוב פעמים.

אבל עתה כאשר חזקיהו הראה לשלוחי מלך בבל כל אשר בביתו ונתגאה באותו כבוד שבאו אליו שלוחים מבבל, הודיע הש"י לנביא לא על צד העונש והגזרה, כי אם על צד הגדת העתיד שכל מה שאירע עתה לחזקיהו יהיה סימן לבניו, אם הוא לא היה רוצה להוליד בנים והיה עושה עצמו בלתי מוליד הנה יבאו ימים שמבניו יהיו סריסים, אם באו אליו עתה אנשים מבבל הנה יבא זמן שיבא עליו חיל גדול וכבד מבבל עם נבוכדנצר, אם עתה בבליים ראו כל אשר בביתו הנה גם כן בימים ההם יראו ויקחו כל אשר בביתו, הנה א"כ היה חזקיהו לבניו ולזרעו סימן לא סבה ופועל, כי הוא לא חטא כי אם בהתגאות לבו וגם מזה עשה תשובה כמו שנאמר בדברי הימים (ב' לב, כו) ויכנע חזקיהו בגובה לבו הוא ויושבי ירושלים ולא בא עליהם קצף ד' בימי חזקיהו...

Therefore I say that the destruction of Jerusalem was stored before Gd, sealed in His stores for the sin of Judea with the idolatry they worshipped for a long time, and their non-observance of shemitah of the land, and their other sins. And when the ten tribes were exiled, Judah and Benjamin deserved to be exiled as well, but Gd did not desire for them to be exiled, in the merit of Chizkiyahu who was then their king, and in the merit of the Beit haMikdash which protected them. He gave them time to repent and to turn their heart to what happened to their brethren of Yisrael who went without strength before the pursuer. Their verdict was sealed only for the sin of Menasheh, as the text testified twice.

But now, when Chizkiyahu showed the agents of the Babylonian king all that was in his house, and he was proud due to the honour of being visited by Babylonian agents, Gd informed the prophet not regarding punishment and a decree, but just as informing of the future, that all that happened now to Chizkiyahu would be a sign for his descendants. He did not wish to produce children and made himself unable to produce – days would come when descendants of his would be *serisim*. Babylonians now came to him, and the time would come when a great and mighty force from Babylon would come with Nevuchadnezzar. Now Babylonians saw all that was in his house; at that time, too, they would see and take all that was in his house. Chizkiyahu was, for his children and progeny, a sign, not a cause and actor. He did not sin, other than with his pride – and even in this he repented, as it says in Divrei haYamim II 32:26...

Roots

7. Talmud, Sanhedrin 96a

ומה בשכר ארבע פסיעות ששלמתי לאותו רשע שרץ אחר כבודי אתה תמיה, כשאני משלם שכר לאברהם יצחק ויעקב שרצו לפני כסוסים על אחת כמה וכמה!...

הני ארבע פסיעות מאי היא? ... אמר להו [מראדך לעבדין] מאי האי? אמרו ליה חזקיהו חלש ואיתפח. אמר איכא גברא כי האי ולא בעינא לשדורי ליה שלמא?! כתבו ליה "שלמא למלכא חזקיה, שלם לקרתא דירושלם, שלם לאלקא רבא."

נבוכדנצר ספריה דבלאדן הוה, ההיא שעתא לא הוה התם, כי אתא אמר להו "היכי כתביתו?" אמרו ליה "הכי כתבינן." אמר להו "קריתו ליה 'אלקא רבא' וכתביתו ליה לבסוף?!" אמר, "אלא הכי כתובו: 'שלם לאלקא רבא, שלם לקרתא דירושלם, שלם למלכא חזקיה.'" אמרי ליה: קרינא דאגרתא, איהו ליהוי פרוונקא!

רהט בתריה. כדריט ארבע פסיעות, אתא גבריאל ואוקמיה. אמר רבי יוחנן: אילמלא בא גבריאל והעמידו לא היה תקנה לשונאיהם של ישראל!

8. Similarly

- Rome is formed when Shlomo weds the daughter of the Pharaoh (Sanhedrin 21b)
- Nevuchadnezzar is born from a union of Shlomo and the Queen of Sheba (Sefer Chasidim, Brit Olam 1019)
- Mashiach is born on the day the Beit haMikdash is destroyed (Yerushalmi Berachot 2:4)

9. The Letter Writer Daniel 3:31

39:8 Chizkiyahu's strange reaction

10. Melachim II 20:19

וַיֹּאמֶר חֲזַקְיָהוּ אֶל יְשַׁעְיָהוּ טוֹב דְּבַר ד' אֲשֶׁר דִּבֶּרְתָּ וַיֹּאמֶר הֲלוֹא אִם שְׁלוֹם וְאַמֶּת יִהְיֶה בְיָמֵי:

11. Ramban to Devarim 16:20

ואין אמת אלא שלום שנאמר (מ"ב כ יט) הלא אם שלום ואמת יהיה בימי וגו'.

12. Midrash Zuta, Shir haShirim Rabbah 8:6

היה לו לאליהו לילך למקום שעמדו אבותיו ויבקש רחמים על ישראל ולא עשה כן. אמר לו הקב"ה צרכך בקשת לך שוב לדמשק (מ"א יט:טו). וכן הוא אומר בחזקיהו "כי יהיה שלום ואמת בימי". "א"ל הקב"ה צרכך בקשת? נחמו נחמו עמי יאמר אליכם.

13. Abarbanel to Yeshayah 39:8

שחזקיהו לא אמר טוב דבר ה' אשר דברת על הרעה שיעד הנביא מחרבן יהודה וירושלם ובית ה' אבל כיוון לייעוד הראשון שיעדו ישעיהו מתוספת הט"ו שנה על ימיו ורפואתו מחליו, כי כאשר ראה ושמע הצרה העתידה לבוא עליו והרעה אשר ימצא את עמו חשש שמא יהיה זה בחייו ונתחרט מאוד ממה שהתפלל על רפואתו...

14. Malbim to Yeshayah 39:8

הנבואה שנבא לו ישעיה פה שיגיע רעה על בניו, כלולים בתוכו שתי נבואות, א] לרעה על בניו, וזה יצוייר שישתנה אם ייטיבו מעשיהם, ועז"א טוב דבר ד'. ב] נשמע מדברי ד' מעצמו טובה עליו שלא תגיע הרעה בימיו, וזה לא ישתנה בשום אופן, ועז"א טוב דבר ד' כי עכ"פ זה ודאי יתקיים שיהיה שלום ואמת בימי, לא כן הנבואה על בני, תוכל להשתנות אם ייטיבו מעשיהם:

15. Divrei haYamim II 32:25-26

(כה) וְלֹא כִגְמַל עָלָיו הָשִׁיב יְחִזְקִיָּהוּ כִּי גָבַהּ לְבֹו נִהְיָ עָלָיו קֶצֶף וְעַל יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם: (כו) וַיִּכְנַע יְחִזְקִיָּהוּ בְּגִבָּהּ לְבֹו הוּא וַיִּשְׁכְּבִי יְרוּשָׁלַם וְלֹא בָא עֲלֵיהֶם קֶצֶף ד' בִּימֵי יְחִזְקִיָּהוּ:

16. Chizkiyahu's teshuvah

- The Prediction 4:2, 9:5-6, 11:1-5
- The Wonder Melachim II 18, Divrei haYamim II 29-31
- Relationship 37:1-7, 38:5, 38:7
- Seeking control 22:10-12, 38, 39

17. Midrash, Avot d'Rabbi Natan II 45

ד' שגו ברואה אלו הן. אדם. וקין. בלעם. וחזקיהו... ובסוף הענין מהו אומר? "ויאמר חזקיהו אל ישעיהו, טוב דבר ד' אשר דברת [וגו']".

One Last Point: Through Yeshayah's Eyes

18. Yeshayah's main messages

- The Divine will bring you to a Utopian existence 10-12
- Don't indulge in luxury 2-6
- Don't look for allies; your enemies will collapse 7-10, 13-27
- Take care of others, stay away from idols, listen to prophets, be loyal 1, 28-33
- Gd is ready for Assyria 10, 34-35

19. The Assyrian Invasion

- Chapter 36 A rift between Chizkiyahu and Yeshayah at the time of the Assyrian threats
- Chapter 37 Messages of support: I've seen this before, Gd has it under control
- Chapter 38 A harsh visit at a time of illness
- Chapter 39 Rebuke for the "Babylonian" visit

20. And then: Validation